

عنوان مقاله:

مورخان فارسی نگار و بهره گیری از آیات قرآن در گزارش ویران گری های حاکمان (مطالعه موردی آیه ۳۴ سوره نمل)

محل انتشار:

فصلنامه قرآن، فرهنگ و تمدن، دوره 5، شماره 2 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 0

نویسندگان:

طاهر بابائی - استادیار گروه تاریخ و تمدن ملل اسلامی، دانشکده الهیات و معارف اسلامی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

سپهیلا پیروفرز - دانشیار گروه علوم قرآن و حدیث، دانشکده الهیات و معارف اسلامی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

ولی عیدی - استادیار گروه ادیان و عرفان تطبیقی، دانشکده الهیات و معارف اسلامی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

خلاصه مقاله:

آیه ۳۴ سوره نمل از آیاتی است که مورد توجه مورخان فارسی نگار سده های هشتم تا سیزدهم هجری قرار گرفته و با برداشتی همسو با هدف این مورخان، در گزارش رویدادهای تاریخی گنجانده شده است. نوشته حاضر در پاسخ به این پرسش سامان یافته است که «مورخان فارسی نگار در توصیف اقدامات ویران گرانه سلاطین متجاوز و دشمن یا اقدامات سلاطین و حاکمان دلخواه و ممدوح خود، چگونه از این آیه بهره برده اند؟» و به روش توصیفی تحلیلی به کاویدن این مسئله پرداخته است. یافته های پژوهش نشان می دهد، اختلاف در برداشت از «تباهی سرزمین ها و خواری عزیزان، برآمده از ورود حاکمان» که در آیه آمده، سبب شده است تا گروهی از مورخان این تباهی و خواری را مشیت الهی بخوانند و اقدامات ویران گرانه حاکمان متجاوز و بیگانه را سرنوشت حتمی و پیش بینی شده ای بدانند که در قرآن از آن یاد شده است؛ گروهی دیگر نیز این افساد و اذلال را اصلی گریزناپذیر و یادآوری شده توسط خداوند بدانند و اقدامات حاکمان دلخواه و ممدوح خود را مشروع و پذیرفتنی توصیف کنند. این افساد و اذلال در برداشت هر دو گروه، در توصیف اقدامات حکمرانان متجاوز و بیگانه یا حکمرانان ممدوح و دلخواه، به عنوان اصل کلام الهی و نه گفته ملکه سبا تلقی شده است.

کلمات کلیدی:

آیه ۳۴ نمل، تاریخ نگاری فارسی، مشروعیت بخشی در تاریخ، قرآن و تاریخ

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2020656>

